

УДК 33.658.:336

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

*Позднякова Л.О. д.е.н., професор,
Котик В.В., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)*

Необхідність теоретичного обґрунтування та методичного забезпечення достовірного оцінювання, а на його основі – регулювання і досягнення необхідного рівня інвестиційної привабливості залізничного транспорту зумовили актуальність і вибір теми, визначили мету та завдання дослідження. Метою дослідження є розробка теоретичних положень та методичних рекомендацій щодо оцінювання та регулювання інвестиційної привабливості залізничного транспорту. Здатність суб'єкта господарювання в повному обсязі залучити необхідні для розвитку інвестиції є визначальною складовою його успіху в умовах динамічного середовища. Для вітчизняних господарюючих суб'єктів вирішення проблеми інвестиційної привабливості ускладнюється наслідками невдалих реструктуризаційних процесів, які зараз відбуваються на залізничному транспорті України, недостатньо сприятливим сучасним інвестиційним кліматом в країні, диспропорціями в підготовленості до ефективного використання капіталовкладень.

Основним засобом поживлення інвестиційної діяльності в країні й активізації конкурентної боротьби за капітальні ресурси є забезпечення необхідного рівня інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання, а умовою оптимального використання отриманих інвестицій є тісна інтеграція таких суб'єктів з метою створення єдиних цілісних організацій у вигляді структур на підприємствах залізничного транспорту. Вагомий науковий внесок у висвітлення теоретичних та прикладних аспектів формування інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання, розроблення методології ефективної реалізації на них інвестиційних проектів (програм), формування інвестиційного портфеля з привабливих цінних паперів підприємств зробили вітчизняні та зарубіжні науковці. Незважаючи на значні досягнення в теорії й

практиці управління інвестиційною привабливістю суб'єктів господарювання, є низка проблем, які залишаються предметом дискусій і обговорень вчених-економістів. Зокрема, мова йде про застосування комплексного підходу до оцінювання інвестиційної привабливості залізничного транспорту та забезпечення необхідного її рівня.

Такий підхід повинен враховувати не тільки результати діяльності залізничного транспорту за кожною їхньою функціональною сферою, але й вплив на результат оцінювання інвестиційної привабливості цих структур їх регіонального (територіального) розміщення та галузевої приналежності. Малодослідженими залишаються інші питання забезпечення та регулювання інвестиційної привабливості залізничного транспорту: проведення систематичного моніторингу такої привабливості, обґрунтування стратегій розвитку цих структур, розроблення методів управління ризиками інвестування. В роботі обґрунтовано, що під інвестиційною привабливістю залізничного транспорту слід розуміти відносну характеристику цієї структури, яка базується на порівнянні значень показників оцінювання її інвестиційної привабливості з базовими значеннями.

Привабливість залізничного транспорту для інвесторів не може бути досягнута лише завдяки факторам її внутрішнього стану, оскільки її територіальна приналежність, а саме сприятливість інвестиційного клімату держави, регіону тощо також впливають на рух і спрямування капіталу. Так, тенденція до покращання інвестиційного клімату в Україні, яка спостерігається у притоку прямих вітчизняних та іноземних інвестицій.

У результаті проведених досліджень обґрунтовано оптимальний набір складових оцінки інвестиційної привабливості залізничного транспорту, який враховує глобалізаційні тенденції в сучасній економіці та динамічність світових економічних процесів, та дозволяє не тільки комплексно охарактеризувати результати діяльності виробничо-господарської структури за кожною функціональною сферою та визначити перспективи реалізації на базі цієї структури певних інвестиційних проектів, але й врахувати вплив на інвестиційну привабливість структури її галузевої приналежності та територіального

розміщення. Оптимізація складу груп показників для визначення інвестиційної привабливості залізничного транспорту залежить від вимог суб'єкта інвестування. Умовами реалізації оптимальної оцінки такої привабливості є взаємо вигідність умов капіталовкладень як для залізничного транспорту, так і для інвестора.

УДК 658.009.12

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТРОЛІНГОВИХ МЕХАНІЗМІВ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Прохорова В.В., д.е.н., професор (УПА)

Сьогодення вимагає від підприємств необхідність мати здатність до перетворень для ефективної їх роботи, тому основне направлення переміщається з задач контрольного характеру на задачі аналізу, оцінки, розробки стратегії розвитку та моделювання господарської діяльності.

Як показує світова практика, сучасні умови управління підприємствами вимагають від менеджерів ефективного вирішення проблем, що виникають під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Для вирішення таких проблем необхідно використовувати підходи в управлінні, що включали б модифікацію інформаційної та організаційної структури підприємства з метою формування та впровадження управлінських рішень щодо швидкого реагування на зміни, які відбуваються в суспільстві.

Саме використання міжфункціонального напрямку управлінської діяльності, як контролінгу дозволяє враховувати максимум зовнішніх та внутрішніх факторів і запропонувати рішення для досягнення тактичних і стратегічних завдань.

У працях вітчизняних вчених, зокрема, О.В. Ареф'євої, О.Ф. Балацького, І.К. Бистрякова, О.О. Веклич, С.Л. Виноградова, Б.М. Данилишина, В.Л. Диканя, О.А.Новикова, Т.В. Сухорукова, О.О.Терещенко, Р.А. Фатхудинова, В.І. Чобіток та інших, достатньо ґрунтовно досліджені

теоретичні питання, пов'язані із загальними процесами впровадження системи контролінгу на підприємствах. Але типової системи вирішення поставлених завдань і порядків розрахунку поки не існує, звідси витікає необхідність розробки системи впровадження контролінгу на підприємстві. Аналіз публікацій в області контролінгу і управлінського обліку дозволяє лише вивчити принципи і інструменти контролінгу, суть предмету контролінгу.

Виникає необхідність розробки підходу до планування і бюджетування впровадження системи контролінгу, врахування витратних і оціночних показників діяльності підприємства, побудова системи обліку витрат та інше.

Контролінг – поняття досить складне. У останньому німецькому виданні «Лексикону економіки підприємства» він визначений як концепція інформації і управління. Якнайповніше система контролінгу як система управління вперше була описана і застосована в США. Звідси семантичне значення терміну «контролінг» (від англ. *to control* – управляти).

Основними засобами ефективного функціонування підприємства є впровадження системи контролінгових механізмів в його діяльність. Необхідність системної інтеграції і координації різних аспектів управління на підприємстві є однією з головних мотивів впровадження концепції контролінгу.

У даний час існує необхідність впровадження системи контролінгових механізмів на багатьох вітчизняних підприємствах, тому, що зберігаються проблеми в системі управління, а саме: недостатній обсяг необхідної інформації для ухвалення управлінських рішень; неефективне планування виробництва та використання трудового потенціалу; складнощі з розділенням змінних і постійних витрат; відсутність контролю за досягненням цілей підприємства; низький рівень аналізу досягнення цілей; отримання прибутку часто є єдиною метою підприємства, відсутність стратегії розвитку підприємства.

Отже, в процесі моделювання рішень в рамках управління підприємством, важливим є застосування саме контролінгових механізмів, тому, що система контролінгу формує у менеджерів нового покоління сучасних підприємств бачення щодо прийняття ефективних управлінських рішень,